

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Дирекция „Развитие на селските райони“

5.12.2025 г.

X 93-5852/05.12.2025

Signed by: Pepa Ivanova Tsoneva

ОДОБРИЛ:

5.12.2025 г.

ДО
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2023-2027 Г.

Д-р Лозана Василева заместник-министър
Ръководител на УО на Стратегическия план
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

ДОКЛАД

от Елена Иванова – директор на дирекция „Развитие на селските райони“

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“

ОТНОСНО: Прием на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № II/Г/1/1/1

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР,

На основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Ви представям за издаване проект на заповед за утвърждаване на насоки за кандидатстване на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № II/Г/1/1/1.

В рамките на Европейския съюз (ЕС) през 2021 г. приключи реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), насочена към по-устойчиво селско стопанство, подпомагане на доходите на земеделските стопани и жизнеспособността на тяхната дейност и укрепване на европейските селски райони. В новата ОСП е заложено Съюзът да определи основните параметри на политиката въз основа на договорените цели и целеви показатели, например в областта на околната среда, изменението на климата и за устойчиво развитие. Въз основа на това всяка държава членка изготвя Стратегически план за ОСП, с който се осигурява максимален принос към целите на ЕС, като се отчитат по-добре местните условия и нужди спрямо тези цели и показатели. Държавите членки имат по-голяма субсидиарност при

изготвянето на рамката за съответствие и контрол, прилагана спрямо бенефициентите, включително проверките и санкциите.

Съгласно чл. 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021 г.) наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2021/2115“ държавите членки трябва да определят правната рамка, уреждаща предоставянето на подпомагане от Съюза на земеделските стопани и другите бенефициенти в съответствие със стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията и с принципите и изискванията, установени в същия регламент и в Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2021/2116“.

Предвидено е, че държавите членки са длъжни да изпълняват стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията. С решение за изпълнение на Европейската комисия С(2022) 8749 от 7 декември 2022 г. е одобрен Стратегическият план по ОСП за периода 2023 – 2027 г. на Република България за подпомагане на Съюза, финансиран от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони CCI: 2023BG06AFSP001.

Съгласно чл. 119 от Регламент (ЕС) 2021/2115 промени в Стратегическия план по отношение на измененията в интервенциите, съфинансирани от ЕЗФРСР влизат в сила от датата, на която е представена нотификацията до Европейската комисия, или от датата, на която е подадено искането за изменение на Стратегическия план. При промени в интервенциите в областта на развитие на селските райони, държавите членки разполагат с гъвкавост да приложат исканите изменения, преди датата на официалното одобрение на исканите промени от Европейската комисия.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г.), се създава законовата делегация в чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, където е предвидено, че ръководителят на Управляващия орган на Стратегическия план утвърждава със заповед за всеки прием по интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви "а", "в" - "е" и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, включени в Стратегическия план, насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане. Със заповедта се определя и краен срок за публикуване на разясненията и начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане.

Финансовата подкрепа по интервенцията се отпуска по реда на Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (обн., ДВ бр. 92 от 2024 г.), наричана по-нататък „Наредба № 4 от 2024 г.“

Кандидатстването, съобщаването на индивидуалните административни актове, електронни документи, електронно изявление и комуникацията се осъществяват по реда и условията, предвидени в Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол (обн., ДВ бр. 82 от 2006 г.), наричана по-нататък „Наредба № 105 от 2006 г.“.

В Насоките за кандидатстване на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № II/Г/1/1/1 няма да се регламентират отношенията, които са уредени в Наредба № 4 от 2024 г. и Наредба № 105 от 2006 г.

1. Цел на приема:

В рамките на периода за прием се подпомагат заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № II/Г/1/1/1 и имат принос за постигане специфичните цели на Стратегическия план.

Прилагането на интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“, включена в Стратегическия план, има за цел осигуряване на инвестиционна подкрепа, свързана с околна среда и климат и има за цел да допринесе за постигане на специфичните цели, установени в член 6, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета.

С приложението по интервенцията ще се постигне и принос към следните специфични цели:

SO4 Допринасяне за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на улавянето на въглерод, както и популяризиране на устойчива енергия;

SO5 Насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества;

SO6 Допринасяне за забавянето и възстановяването на намаляването на биоразнообразието, подобряване на екосистемните услуги и съхраняване на местообитанията и ландшафтите;

ХСО Междуведомствена цел за модернизиране на сектора чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация в селското стопанство и селските райони и чрез насърчаване на усвояването им.

В представеният проект на Насоки се уреждат условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и условията за изпълнение на одобрени заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 – „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № II/Г/1/1/1.

В проекта на насоки са посочени допустимите дейности; териториалния обхват; бюджет по приема; приложим режим на минимални/държавни помощи; размер на финансовата помощ за конкретно заявление за подпомагане; срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане; допустимите кандидати; критерии за допустимост/недопустимост на кандидатите; условия за допустимост/недопустимост на

дейностите; допустими и недопустими разходи; условия за допустимост на разходите; критерии за подбор; изискуеми документи, подаване на заявления за подпомагане и кореспонденция; ред за оценяване на заявленията за подпомагане.

2. Допустими кандидати

За безвъзмездна финансова помощ могат да кандидатстват:

1. Земеделски стопани;
2. Групи и организации на производители.

Кандидатите земеделски стопани към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

1. да са физически лица или да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия;

2. да са регистрирани като земеделски стопани по реда на ЗПЗП от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период;

Предвидено е специфично условие относно регистрацията по реда на ЗПЗП за кандидати, които през посочения период са загубили производствения си потенциал вследствие на непреодолима сила и извънредни обстоятелства, както и задължение за всички кандидати да са извършили пререгистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. за стопанската 2025/2026 г. с актуални данни за стопанството преди датата на подаване на заявлението за подпомагане, като са допуснати изключения при събития вследствие на непреодолима сила и извънредни обстоятелства.

3. да имат приход/доход от земеделска дейност и/или приход/доход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по интервенциите за директни плащания и/или публична финансова помощ за извършваната от тях селскостопанска дейност за текущата или предходната година;

4. да имат минимален икономически размер на стопанството, измерен в стандартен производствен обем (СПО), над 8 000 евро, изчислен по таблица съгласно лист „5.СПО“ от Приложение № 1;

5. да имат разработен бизнес план (Приложение № 3) за дейностите в земеделското стопанство, доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;

6. за дейност „Размножаване и поддържане на генофонда“ - да отглеждат животни от местни (автохтонни) породи.

Кандидатите групи и организации на производители към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

1. да са признати като група или организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители, в сектора, в който кандидатства за подпомагане;

2. да имат приход от продажба на селскостопански продукти или преработени селскостопански продукти и/или от посредничество при такива продажби спрямо собствените си членове (само за признати в сектор „мляко“ и/или „месо“) и/или получена публична финансова помощ за продажбата на посочените продукти за текущата или предходната година;

3. да имат разработен бизнес план (Приложение № 3) за дейностите в групата/организацията на производители, доказващ подобряване на дейността ѝ чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;

4. за дейност „Размножаване и поддържане на генофонда“ – членовете да отглеждат животни от местни (автохтонни) породи.

3. Условия за допустимост

Подпомагат се дейности, които се осъществяват на територията на Република България.

Подкрепата е насочена към:

1. Биологично производство:

1.1. създаване на трайни насаждения, включително разсадници, по биологичен начин;

1.2. изграждане/ремонт/реконструкция и оборудване на животновъдни обекти за отглеждане на животни по биологичен начин;

2. Материални и нематериални инвестиции за прилагане на технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие;

3. Размножаване и поддържане на генофонда - отглеждане и развъждане на животни от местни (автохтонни) породи;

4. Инвестиции за производство и/или съхранение на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства;

5. Инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността.

6. Доставка и монтаж на машини, оборудване и инсталации за компостиране за собствено потребление.

Подпомаганите инвестиции и дейности следва да са пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба.

Дейностите в заявленията за подпомагане трябва да отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.

Финансова помощ по настоящия прием не се предоставя за инвестиции в елементи от напоителната инфраструктура, а само за инвестиции за прецизно напояване, при условие че кандидатът има осигурен достъп до вода за напояване и в стопанството са налични напоителните инсталации.

Инвестиции в биологично производство са допустими, в случай че в заявлението за подпомагане са включени дейности и разходи в биологично производство, които не се подпомагат по интервенциите по чл. 70 и чл. 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година, към датата на подаване на заявлението за подпомагане кандидатите имат сключен договор с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието и храните да осъществява контрол за съответствие на биологичното производство и до края на мониторинговия период от 5 години кандидатите следва да са сертифицирани като производители на биологична продукция от насажденията/животновъдните обекти, обект на подпомагане.

Допустими за подпомагане са инвестиции в земеделска техника, само в случай, че същите включват комплекс от дейности, които допринасят за опазване на околната среда и

климата и съответстват на целите, установени в член 6, параграф 1, буква „г“, буква „д“ и буква „е“ от Регламент (ЕС) 2021/2015.

За гарантиране законосъобразното и своевременно реализиране на инвестицията, от кандидатите се изисква предоставяне на документи, доказващи право на строеж (когато е приложимо) и/или съответно право на собственост/ползване.

Инвестициите за производство и съхранение на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) са допустими, ако произведената енергия е за собствено потребление, същата не надхвърля необходимото количество енергия за производство, съхранение и маркетинг на продуктите, включени в производствената програма на бизнес плана и е приложен анализ, изготвен и заверен от правоспособно лице, доказващ горните условия.

За отглеждане и развъждане на животни от местни (автохтонни) породи са допустими заявления за подпомагане на кандидати, които имат сключен договор с развъдна асоциация за съответната порода.

Допустими за подпомагане са и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност. Размерът на общите разходи е лимитиран на база групи разходи. Лимитът по отделните групи разходи е частично актуализиран въз основа на разработена методика/анализ за обследване отделните нива на стойностите на тези разходи, стъпвайки на исторически данни от приемите по ПРСР 2014-2020 г. За групите общи разходи, за които не е установена достатъчна информация за нуждите на анализа, същите са оставени непроменени.

В съответствие с условията в Стратегическия план и Наредба № 4 от 2024 г., проверка на обосноваността на представените разходи се извършва с помощта на подходяща система за оценка, като например референтни разходи/цени или сравнение на различни оферти. Списъкът с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи е разработен от Държавен фонд „Земеделие“ въз основа на опита от прилагане на мерките от предходните програмни периоди.

Условията за допустимост са основани на изискванията, заложили в одобрения от Европейската комисия Стратегически план. Изборът на допустимите кандидати е обусловен от анализите за разработване на плана, проведените дискусии в работни групи и обществени обсъждания.

4. Финансова помощ

Общият размер на средствата по настоящия прием е 165 558 651,00 лева (84 648 794,00 евро), от които 40% средства от ЕЗФРСР и 60% средства от националния бюджет, от които за заявления за подпомагане с инвестиции, изцяло насочени към чувствителни сектори съгласно Приложение № 2 „Списък с приоритетни сектори, култури и животни“, бюджетът за разпределение е 124 168 988,08 лева (63 486 595,50 евро), а за заявления за подпомагане с инвестиции, които са извън или не са изцяло насочени към чувствителните сектори съгласно Приложение № 2 „Списък с приоритетни сектори, култури и животни“, са предвидени 41 389 662,69 лева (21 162 198,50 евро).

Минималният размер на допустимите разходи за едно заявление за подпомагане е не по-малко от левовата равностойност на 15 000 евро (29 337,45 лева).

За един кандидат земеделски стопани за периода на прилагане на интервенцията:

1. Максималният размер на допустимите разходи е до 1 955 830,00 лева (1 000 000 евро);
2. Максималният размер на допустимите разходи за инвестиции в земеделска техника е до 880 123,50 лева (450 000 евро);

3. Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенция II. Г.1 и II. Г.1.1 е до 3 520 494,00 лева (1 800 000 евро);

4. Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенция II. Г.1 и II. Г.1.1 за инвестиции в земеделска техника е до 1 369 081,00 лева (700 000 евро).

За един кандидат, съответстващ на определението за група/организация на производители, за периода на прилагане на интервенцията:

1. Максималният размер на допустимите разходи е до 3 911 660,00 лева (2 000 000 евро);

2. Максималният размер на допустимите разходи за инвестиции в земеделска техника е до 1 955 830,00 лева (1 000 000 евро).

3. Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенция II. Г.1 и II. Г.1.1 е до 6 845 405,00 лева (3 500 000 евро);

4. Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенция II. Г.1 и II. Г.1.1 за инвестиции в земеделска техника е до 2 933 745,00 лева (1 500 000 евро).

Финансовата помощ е в размер до 50 % общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Тя може да се увеличи с до 25 % за заявления за подпомагане, представени от кандидати групи/организации на производители и с до 10 % за заявления за подпомагане, които се изпълняват изцяло в чувствителни сектори, съгласно Приложение № 2 „Списък с приоритетни сектори, култури и животни“, но не може да надвишава 65 % от допустимите разходи, съгласно чл. 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 2021/2115.

5. Критерии за подбор на заявление за подпомагане

При оценка на заявленията за подпомагане приоритет ще се предоставя на:

- Заявления за подпомагане, насочени към производство на биологични продукти;
- Заявления за подпомагане, насочени към производство на продукти, обхванати от схеми за качество;
- Заявление за подпомагане, насърчаващо кооперирането и интеграцията между земеделските производители;
- Кандидати, доказващи финансова устойчивост;
- Заявление за подпомагане, представено от кандидат от 18 до 40 години включително;
- Кандидати на територията на райони с природни и други ограничения;
- Земеделски стопанин, участващ в системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) / системата за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС);
- Заявления за подпомагане с инвестиции за производство на енергия от ВЕИ;
- Кандидати, които не са подпомогани по подмярка 4.1. от ПРСР.

Подпомагат се заявления за подпомагане, получили минимален брой от 5 точки по критериите за подбор.

Критериите за подбор са гласувани на 7-то заседание на Комитет за мониторинг на Стратегическия план на 03-04.09.2025 г., за който публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.mzh.government.bg/bg/obsha-selskostopanska-politika-2021-2027-g/komitet-za-nablyudenie-na-strategicheskiya-plan-za-razvitie-na-z/dokumenti-i-protokoli-ot-kn-na-sprzsr-300823/>.

В насоките е предвидено извършване на предварителна оценка по критериите за подбор, която съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. се осъществява когато, заявената

финансова помощ на подадените заявления за подпомагане надвишава с повече от 50 на сто бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием.

6. Условията за изпълнение

Държавен фонд „Земеделие“ като единствената акредитирана Разплащателна агенция следва да извършва плащанията по интервенция II.Г.1.1 – „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ за изпълнение са уредени изискванията, свързани с техническото изпълнение на заявленията за кандидатстване, финансовото изпълнение на проектите и плащане, както мерки за информация и публичност.

Съгласно условията за изпълнение, ще бъде допустимо едно авансово плащане и едно междинно плащане за периода на изпълнение на заявлението за подпомагане.

В проектът на насоки са включени и условия, гарантиращи ефективно и ефикасно предоставяне на финансова помощ, и минимизиращи риска от създаване на изкуствени условия за заобикаляне на правилата. Част от включените условия са основани на опита от прилагане на програмите за развитие на селските райони за предходни програмни периоди.

С оглед лимитирания финансов ресурс и ограниченията, във времевата рамка, поставени от европейските нормативни актове, с избора на условията се цели най-добро насочване на подкрепата за осигуряване избор на проекти, който гарантира реализиране на инвестициите, недопускане на загуба на финансов ресурс и постигане на ефективност на процедурата.

Проектът на насоки за кандидатстване са обсъдени с представители на заинтересованите браншови организации на тематична работна среща, проведена на 03 октомври 2025 г.

В съответствие с чл. 68, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители проектът на заповед, ведно с условията за кандидатстване и условията за изпълнение, са публикувани на интернет страницата на Стратегическия план и в Система за електронни услуги преди тяхното утвърждаване. Предоставен е срок не по-кратък от седмица заинтересованите лица да изпращат писмени предложения и възражения по публикуваните проекти. Направените целесъобразни бележки и предложения са отразени. Към настоящият доклад е приложена справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проект на заповед.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители предлагам да издадете заповед за утвърждаване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане по интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. - ПРИЕМ № П/Г/1/1/1, включена в Стратегическия план и за определяне на начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане, както и краен срок за публикуване на разясненията.

Приложение:

1. Справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане.
2. Проект на заповед.

С уважение,

5.12.2025 г.

X

Елена Иванова
Директор
Signed by: Елена Angelova-Ivanova

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“

⑤